

Kiállításfotó - 18. századi francia bútorok az Iparművészeti Múzeum állandó kiállításán a földszinti galérián

Adattár - Fényképgyűjtemény

Leltári szám:	FLT 4920 
Készítés ideje:	1931
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	fotópapír
Technika:	fekete-fehér fotó
Méret:	magasság: 12 cm szélesség: 18 cm

Radisics Jenő halálát követően, 1917-ben Végh Gyula (1870–1951) lett az Iparművészeti Múzeum főigazgatója, aki 1934-ig töltötte be ezt a tisztséget. Hivatali ideje alatt jelentős mértékben megújult a múzeum állandó kiállítása, s ennek keretében 1926 őszén az üvegtetős aulát övező földszinti galérián két, 18. századi francia bútorokat bemutató enteriőr-rekonstrukció került kialakításra. A *Magyar Művészet* című folyóiratban 1931-ben megjelent tanulmányában így írt ezen vállalkozás muzeológiai nehézségekről:

Attól a gondolatától áthatva, hogy az Iparművészeti Múzeum szép külföldi bútorai számára megfelelő, korszerű környezetet teremtsünk, úgy Radisics, mint kartársaim és én magam is elkeseredett és kitaró harcot vívtunk a múzeumépület ellenszegülésével. A szép Régence-faburkolat – múzeumunk egyik büszkesége – sokat vándorolt. Eleinte a mostani Esterházy-teremben volt a falakon elosztva a terem akkor a „francia terem” nevet viselte. De a túl magas, túl nagy ablakos és mégis sötét terem minden volt, csak francia nem, dacára a boiserie-nek és a faragott ajtónak, dacára a beléje állított francia Louis XV és Louis XVI bútoroknak, a vitrinekben elhelyezett francia szöveteknek, legyezőknek, szelencéknek, apróságoknak. Azután múzeumunk egy bőkezű mecénásnak jóvoltából a földszinten, az angol szobákhoz csatlakozva, afféle interieur-félét állítottunk fel, papírral bevont vászonfalakkal, vászon mennyezettel, tüllel maszkírozva az ablakok stílustalanságát, a faburkolatok méreteihez alkalmazkodva és kizárólag francia Régence- és Louis XV bútort helyezve beléje. Jóakarónk egy trianoni márványkandalló hű másával is kiegészítette gyűjteményünket, hogy még interieurszerűbben hasson.

Az eredmény lesújtó volt. Sikerült ugyan kirekeszteniünk a Lechner-féle koncepciónak a XVIII-ik század ízlésével össze nem férő stílusát, de amit nyertünk, az megint nem volt francia interieur, hanem újfajta modern épületbe szervesen belekényszerített ideiglenes tákolmány. A Lechner-épület tagozása, tér- és világosság hatása, maureszk díszítése helyett most vászon spanyolfalak, a tiszta áttekinthető terem helyett zeg-zugos, porfogó, félhomályba merült sátrak keletkeztek, melyekben szomorúan és szégyenkezve húzták meg magukat a szépséges otthonukból száműzött francia bútorok.

De a sok kísérletezésnek megvolt az eredménye: beláttuk, hogy az Iparművészeti Múzeum épületében, XVIII-ik század stílusú francia interieur létesíteni nem lehet. Nem lehet azért, mert akármit csinálunk is, az épület tökéletes átépítése nélkül sohasem fogunk benne olyan helyiséget teremthetni, mely csak távolról is hasonlítana egy francia „hôtel” belsejéhez. Ilyen átalakítást pedig még a szép bútorgyűjteményünk sem tenne indokolttá vagy megbocsáthatóvá, eltekintve attól, hogy az efféle beruházásokra ma anyagi eszközökkel sem rendelkezünk. A vászonfal, a velum-mennyezet, a tüll-ablak pedig nem interieur, csak színházi kulissza, kiállítási trükk, szemfényvesztés, melyet már a magasabb szintű kiállítások is elkerülni és szolid építőanyaggal pótolni igyekeznek.

Így tehát le kellett mondanunk a szobasorozat keretében létesítendő francia interieurök kecsegtető tervéről. Ezt a lemondást pedig csak egy lépés választotta el a már meglévő (angol) interieurök megszüntetésétől. Ha következetesek akarunk lenni, vissza kellett térni a másik muzeális módszerhez, mely mindenképp maguknak az egyes műtárgyaknak lehetőleg előnyös szemléltetését célozza és az adott körülmények figyelembevételével eltekint attól, hogy a saját milieu-jükben mutathassa be őket. (...) Félre tehát a spanyolfalakkal és az ál-interieurökkel. Az oldalfaloyosókról eltűntek a sötét fülkék Teljes, nagyméretű egységében bontakozik i ismét Lechner eredeti gondolata: tér, világosság, arányosság. Igaz, hogy az oszlopközöket el kellett zárni, hogy nyugodt falfelületeket kapjunk ez azonban a csarnoknak sem ártott, sőt régtől fogva érzett kívánalmat elégít ki. És a közfalak csak vászonból vannak, könnyen eltávolíthatók, ideiglenesek – mi nem ideiglenes egy múzeumban?

És az oldalfolyosón, a múzeum egyik legszebb részében, jól áttekinthető, jól tanulmányozható módon, hangsúlyozottan ideiglenes felállításban helyet talált a Régence-faburkolat, a francia és angol bútor.

Irodalom

- Dr. Végh Gyula: Francia és angol bútorok az Iparművészeti Múzeumban: muzeális problémák. *Magyar Művészet*, 7. (1931). 1931. - 224-227:226.(képpel)
- szerző: Layer Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma műtörténeti magyarázatokkal.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1927. - p. 60-61.

